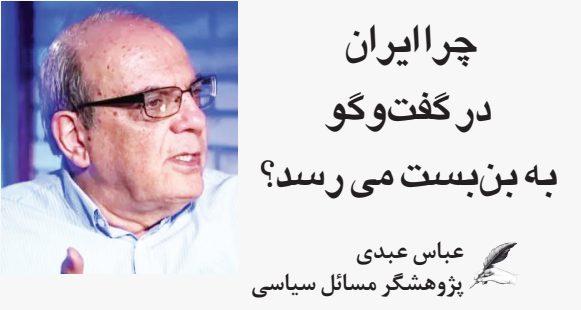

یادداشت ...

چرا ایران در گفتگو به بن‌بست می‌رسد؟

عباس عبدی
پژوهشگر مسائل سیاسی

جالب است که ایران در خارج گفتگو می‌کند، ولی در داخل حتی هیچ گفتوگویی صورت نمی‌گیرد. گفتوگوهای داخل کشور نه پشت میز، بلکه از روی پشت بام و با فاصله زیاد است. که به هر چیز شبیه است، جز گفتوگو.

تقریباً رویشان است که جامعه ایران خالی از گفتوگوی جدی در داخل یا خارج است. گفتوگویی که نیاز جامعه ما هم هست. از این‌رو، شاید این پرسش که آیا گفتگو مفید و موثر است، عجیب باشد. چون به صورت پیش فرض گفتگو امری پذیرفته‌شده و مفید تلقی می‌شود.

گفت و گو به طور قطع منافع هم دارد. ولی باید سطح انتظارات از گفتگو را روشن کرد. گفتوگوهایی که ظرفیت توافقات مهم دارند، مستلزم پذیرش پیش فرض‌هایی روشن است که اگر آن پیش فرض‌ها از سوی طرفین پذیرفته نشود، اثرات گفتگو کم‌دامنه و غیرمهم خواهد شد و چسبایش شکست مواجه شود.

گفتوگوی موثر چه در داخل کشور و چه در سطح بین‌الملل مستلزم چنین شرطی است. در این یادداشت می‌کوشم که پیش فرض‌های هر دو طرف گفتوگوهای احتمالی را شرح دهم.

پیش از آن نیز معتقدم که علت اصلی شکست برجام این بود که چنین پیش فرضی با نبود یا به صورت ضمنی پذیرفته شده بود؛ ولی در عمل نقض شد. به عبارت دیگر، مسئله شورای امنیت و غرب فقط باغنی‌سازی اورانیوم ایران نبود، بلکه بارویکر د ایران در مخالفت با نظم بین‌الملل بود؛ نظمی که ایران آن را ناعادلانه می‌دانست و در صدد تغییر آن بود و غنی‌سازی نیز می‌توانست یک مولفه مهم برای رفتن در این مسیر و تقابل با نظم جهانی باشد.

برای مثال، هند و پاکستان فراتر از غنی‌سازی، بمب نیز تولید کردند و فشارهای اندکی را متحمل شدند، چون آن بمب را برای مقابله با یکدیگر می‌خواستند و نه برای عادلانه کردن و به هم زدن نظم جهانی. هر دو کشور نیز کمابیش خود را در ذیل نظم موجود تعریف می‌کنند. مصادیق این مسئله در ماجرای پس از برجام است و آن نپذیرفتن ایران برای مشارکت در گفتوگوهای سوریه و منطقه بود، چون حل مسائل منطقه‌ای از طریق گفتگو و با حضور قدرت‌های جهانی، یکی از ویژگی‌های نظم مبرور است.

تناقض رفتاری ایران آنجا بود که دخالت شش‌ورای امنیت و اروپا و ایالات متحده را در مسئله غنی‌سازی که یک امر داخلی ایران است، پذیرفته بود؛ ولی همکاری و حل مشکل سوریه و منطقه که موضوعی بین‌المللی و منطقه‌ای است را نپذیرفت و تصمیم گرفت به تنهایی هدف خود را پیش ببرد. بنابراین، پیش فرض هر گفتوگوی بین‌المللی، پذیرش نظم موجود جهانی است. این نظم براساس منشور ملل متحد و وجود پنج قدرت دارای حق وتو و احترام به پذیرش مصوبات الزام‌آور آن است.

بهتر است بگویم که می‌توان مصوبات و تصمیمات آن را نپذیرفت؛ ولی نمی‌توان با آن به مخالفت عملی کرد. در واقع، هم اکنون پس از بحران بالکان، کشور یوگسلاوی سابق به گفتگو تبدیل شده. ما می‌توانیم با هیچ‌یک از این کشورها رابطه نداشته باشیم و آنها را به رسمیت نشناسیم، ولی نمی‌توانیم اقدامی علیه آنها کنیم؛ به‌طوری‌که موجودیت آنها را نقض کنیم. این کار هر پنه‌های جدی دارد. ضمن اینکه آنها عضو سازمان ملل هستند.

گفتوگوی ایران با اروپا و ایالات متحده و حتی چین و روسیه، اگر مبتنی بر پذیرش این پیش فرض باشد، به صورت منطقی نتیجه‌بخش است، نتیجه‌بخشی آن دیر و زود دارد و ولی سوختن سوزناور.

محتوای توافق را قدرت طرفین و منطق جاری در این نظام تعیین می‌کند. در غیر این صورت، آغاز هر گفتوگوی جز اتلاف وقت و یا دستاوردهای موقتی و کم‌دامنه نتیجه دیگری ندارد. آنچه که اکنون از سیاست خارجی ایران می‌فهمیم، این است که هنوز این فرض پذیرفته نشده است. پس گفتوگوها باز بر فایده و در صورت توافق احتمالی نیز بسیار شکننده و کم‌دامنه خواهد بود. وقت خود و مردم را نیز تلف نباید کرد.

در داخل چطور؟ جالب است که ایران در خارج گفتگو می‌کند، ولی در داخل حتی هیچ گفتوگویی صورت نمی‌گیرد. گفتوگوهای داخل کشور نه پشت میز، بلکه از روی پشت بام و با فاصله زیاد است. که به هر چیز شبیه است، جز گفتوگو. معلوم نیست چرا یک نفر در صلاحیت می‌شود، بعد چرا آن ایده می‌شود حتی رئیس‌جمهور یا دبیر شورای عالی امنیت ملی کشور می‌شود. دیگران هم بدون کوچک‌ترین گفتوگویی (چون امکانش نیست) یا انتخابات را تحریم می‌کنند، یا خودشان بر اساس ظن و گمان به این تحلیل می‌رسند که شرکت کنند.

جدی‌ترین گفتوگوها در اتاق‌های بازجویی و باطر فهای امنیتی و اطلاعاتی صورت می‌گیرد اما فقط ناشر گفتوگوست و رسمش گفتگو نیست. نبود گفتگو در داخل قابل فهم است چون پیش فرض آن وجود ندارد. ولی در خارج گفتوگو هست، در حالی که پیش فرض آن وجود ندارد پس پیشاپیش شکست می‌خورد.

پیش فرض گفتوگوی داخلی چیست؟ به رسمیت شناختن یکدیگر، پیش فرض اصلی برای هر گونه گفتوگوی داخلی است. گفتوگوی سیاسی با نهادهای امنیتی و معاونات مبتنی بر بدبینی و بی‌اعتمادی عدم شناسایی است. ضمن اینکه اصولاً دو طرف هم خط نمی‌نهند. از این نکته که بگذریم، نتیجه گفتگو را موازنه‌فو تعیین می‌کند. چه در سطح بین‌الملل و چه در سطح داخلی.

هنگامی که دو شرط مذکور پذیرفته نشود، گفتوگو نه در داخل و نه در خارج شکل نمی‌گیرد. ولی به مرور موازنه‌فو خرابی تغییر می‌کند. در نتیجه و در مرحله جدید از موازنه‌فو احتی اگر شروط قبلی هم پذیرفته شوند، نتیجه مطلوب و مورد انتظار گذشته را نتواند گرفت و به شکلی باید در حد پذیرش شکست رفتار کرد. همین تصور از نتیجه گفتوگو دلیل اصلی پرهیز از گفتوگو می‌شود.

در نهایت، ساختار سیاسی وارد چرخ‌های معیوب می‌گردد. چرخ‌های که نه می‌تواند به این گفتوگو رضایت دهد و نه می‌تواند از آن پرهیز کند. در نهایت، در چرخه بی‌تقصیمی و فقدان شجاعت لازم گرفتار می‌شود تا سرنوشته‌های چیز را رقم بزند. خروج این وضعیت نیازمند شجاعت تصمیم‌گیری در بحران است. در صورت ادامه این وضع، کلیت آینده جامعه خود را می‌توان حدس زد ولی جزئیات آن قابل پیش‌بینی نیست. چون بخشی از متغیرهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران بسیار ناپایدار هستند و حتی واکنش‌های آنها می‌تواند غیر قابل تصور باشد. ایستادن در مرز ناترازی‌های خیلی سخت است، چه رسد به اینکه از این مرز عبور شده باشد.

این کنسرت جمعه ۱۴ شهریور، ساعت ۲۲ در میدان آزادی برگزار خواهد شد. همایون شجریان پیش از اعلام کرد، قطعاتی که در این کنسرت اجرا خواهم کرد عمدتاً از قطعات کنسرت اخیرم خواهد بود اما با قطعه «دیار عاشقی‌هایم» شروع و با «امرغ سرحر» تمام می‌کشم. اگر کنسرت همرا می‌کنه من، دو آکستر سیلواش است که ۳۰ نفر نوازنده ساز ایرانی و کلاسیک داریم.

سیاسی

صلح و اقتدار ایران؛ پیام رئیس‌جمهور از اجلاس شانگهای به دنیا

وی‌با اشاره به جایگاه‌سازمان همکاری شانگهای، گفت: شانگهای یکی از مهم‌ترین سازمان‌های منطقه‌ای و جهانی است که قدرت‌های بزرگی همچون چین، روسیه، هند و کشورهای دیگر به چین و شرکت در اجلاس شانگهای فرصت به‌آن حضور دارند از این رو سفر رئیس‌جمهور به چین و شرکت در اجلاس شانگهای فرصت مناسبی است تا بار دیگر پیام صلح و دوستی ملت ایران را به گوش جهانیان برساند و اینکه ایران به دنبال جنگ نیست.

حمیدرضا گوردزی، با اشاره به سفر مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور به چین و برای شرکت در اجلاس سازمان همکاری شانگهای، گفت: حضور فعال و موثر ایران در جوامع بین‌المللی می‌تواند این پیام را به دنیا منتقل کرد که ایران همواره به دنبال صلح و ایجاد زندگی بهتر برای مردم است.

نقدی بر سخنان اخیر رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس؛

«آدرس‌های غلط»؛ خطر ناک‌تر از جنگ ۱۲ روزه

۱- این ادعا که اسرائیل از خاک آذربایجان به ایران حمله کرده است و مدت هاست از سوی برخی محافل مطرح می‌شود، وهن رسمی نیروهای مسلح کشور است. بدان معنا که نیروهای مسلح نه تنها توانسته‌اند در مرزهای کشور، پهنادهایی که با چشم غیر مسلح دیده می‌شد را رهگیری کنند، بلکه حتی قادر به ثبت و ضبط ورودشان هم نبوده‌اند و حداکثر کارشان این بوده که مرزبانان نگاه شان کنند و بعداً به ابراهیم عزیزی بگویند. لاغیر! این در حالی است که هر گونه تحرکی در مرزهای هوایی قابلیت رصد و مستندسازی دارد کما این که در ۳۰ خرداد ۱۳۹۸ ایران یک فروند پهپاد آمریکایی را در خلیج فارس هدف قرار داد و برغم ادعای آمریکایی بر پرواز پهپاد بر فراز آب آذربایجان، این است که یک جریان سیاسی شوری امنیت اعلام کرد که پرند آمریکایی در فراز آب‌های ایران سرنگون شده است.

حال چگونه ممکن است که مرز هوایی ایران و روسیه به هم برخورد کند و کشور شوند ولی حتی ورود یکی شش‌تن بگر نشود و ولو با دوربین موبایل؟! آرایش کمیسیون امنیت ملی مجلس انتظار دارد ایران مرز نااتش را پیش‌علی‌آف ببرد و آنها بگویند ما دیدیم و اثبات شود؟ مسوولان ما کی می‌خواهند یاد بگیرند که با سند و مدرک حرف بزنند؟!

یکی از عوامل نفوذ و جاسوسی در کشور فیلتر شکن ها بوده اند

هم نقاط ضعف را، دلایل عدم تحقق اهداف باید برای مردم تبیین شود. چون انکار واقعیت‌ها زدی را دوام نمی‌دهد. * این روزها گاهی این انتقاد را می‌شنوم که چرا آقای پزشکیان فقط دردها را بیان می‌کنند؟ دلپیش این است که بیان دردها اولین مرحله درمان است؛ ما پزشک هستیم، وقتی بیماری مراجعه می‌کند اگر دردش را بیان نکند نمی‌توانیم تشخیص را تشخیص دهیم و درمان کنیم. * پزشکیان با دیپلماسی اش ایران هراسی ای را که آمریکا و اسرائیل ایجاد کرده بودند، در منطقه از بین برد که این دستاورد بزرگی است. * اگر بخواهیم دو دستساز و دو دستم ذکر کنیم یکی انسجام ملی است؛ این وفاق عامل شکست دشمن و درخواست آتش‌بس شد. مردم برغم اینکه ۵۰ درصد در انتخابات شرکت نکرده بودند رئیس دولت چهاردهم به دنبال انسجام‌سازی در همه اندیشه‌های موجود در حاکمیت است تا بتواند همه پروژهایش را در رف ناترازی‌ها، کوچک‌سازی دولت و سیاست خارجی عملی کرده و به پیش ببرد. بخشی‌هایی از گفتگوی «جعفر قائم‌پناه» به شرح زیر است؛ * قطعاً عملکرد ما ایده‌آل نبوده و همه اهدافی که مردم برای آنها انقلاب کردند محقق نشده، اما توفیقاتی هم داشته‌ایم. باید هم توفیقات را گفت،

فلاحت پیشه نماینده ادوار مجلس: برخی با ایجاد چالش در کشور کاسبی می‌کنند

ایران اثر خودش را بر وفاداری مردم گذاشت و به همین دلیل در جنگ ۱۲ روزه پای فرماندهان و سربازانشان ایستادند. وی تأکید کرد: به همین دلیل است که هیچ جناح سیاسی نمی‌تواند ایستادگی و وحدت و پایدردی مردم را نفع خودش مصادره کند. درسی که دولت از این تجربه‌ها باید بگیرد، بازگشت به مردم است. نماینده مردم اسلام‌آباد غرب در مجلس هفتم، هشتم و دهم مجلس خاطر نشان کرد: گر وهای افراطی با شعارهای تند بن‌بست‌ها را به سیاست خارجی کشور تحمیل کردند در حالی که این جریان تا روز بعد از جنگ ۱۲ روزه خاموش بودند اما بعد از آن با شعارهای تازه برگشتند.

بر ایران دریغ نمی‌کند. ایستادگی و در عین حال دیپلماسی فعال، همان چیزی است که می‌تواند جایگاه ایران را تثبیت کرده و آیندهای بهتر برای مردم رقم بزند. این نماینده مجلس با اشاره به محکومیت حملات نظامی رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه ایران در بیانیه پایانی اجلاس شانگهای، گفت: این موضوع نشان می‌دهد که دنیا امروز به‌خوبی درک کرده که اهداف شوم و خبیث رژیم صهیونیستی محدود به غزه و فلسطین نیست و هر کشوری می‌تواند هدف بعدی آنها باشد. این هم‌صدایی کشورهای عضو شانگهای با ایران، پیامی روشن به دشمنان ملت ما دارد که انزوای ایران رویایی

دست‌نیافتنی است. وی اظهار کرد: امیدواریم رئیس‌جمهور در این مسیر موفق باشند و بتوانند با تکیه بر دیپلماسی متوازن، هم منافع ملی کشور را تأمین کنند و هم

کسانی که امروز بر روابط نزدیک باکو و تل آویسور خرده می‌گیرند، فراموش نکنند که بعد از استقلال جمهوری آذربایجان از شوروی سابق، نزدیک ترین و صمیمی ترین روابط بین دولت و مردم جمهوری آذربایجان با ایران وجود داشت ولی فرصت سوزی‌های ایران و سیاست‌های نابخردانه خارجی‌های مادر کنار سایر عوامل بین المللی و منطقه‌ای باعث شد آذربایجان رفته رفته از ایران دور و به اسرائیل نزدیک شود. امروز هم عده‌ای می‌خواهند جمهوری اسلامی را به همان دام قبلی بیندازند و بر روابط ختم‌خورده‌تیر خلاص بزنند. گو این که در قاموس اینان، ایران نباید به جز با روسیه و چین با هیچ کشوری رابطه نزدیک داشته باشد و البته نوع روابط با این کشور نیز بر همگان عیان است.

۴- نکته دیگر که نباید مغفول بماند، این است که بعد از جنگ ۱۲ روزه، به شکلی هادفمند و هوشمندانه، «پروژه آدرس‌های غلط» در کشور کلید خورد و کوشیده شده نقاطی که از آنها ضربه خورده به عللی غیر واقعی مرتبط شوند، مانند تقلیل موضوع پهپادها به حضور افغان‌ها یا،

۳- فرآخ از مصداق و بی‌حش حاضر، نکته استراتژیک این است که یک جریان سیاسی خاص که اتفاقاً (!) در راستای منافع اسرائیل در کشور حرکت می‌کند، به‌طور روشمند در صدد انهدام زیرساخت‌های سیاست خارجی ایران، از جمله تخریب روابط ایران با کشورهای جهان و به‌ویژه همسایه‌هاست. این همان خطی است که دیروز سفارت عربستان را به آتش کشید و ایران را وارد یک بحران دامنه‌دار منطقه‌ای کرد و امروز می‌کوشد روابط ایران و جمهوری آذربایجان و درشل بزرگ‌تر، روابط تهران و آنکارا را تخریب کند.

اگر در گزینش‌ها خودی و غیرخودی می‌کردیم و خاص‌سازی می‌کردیم و گرایش‌های سیاسی را از حاکمیت دور می‌کردیم، آدامطنعن بودیم این انسجام‌شکل می‌گیرد؟ * اینکه برخی می‌گویند قبلاً چرا ناترازی نبود، به این دلیل بود که برق بخش‌های غیر خانگی را قطع می‌کردند، من خود مطب داشتم روزی مصرف‌ها برق قطع می‌شد، منتها الان مسئله را بیان می‌کنیم و به آن شددت می‌دهیم تا مردم متوجه‌شوند. * قیمت برق را برای بر مصرف‌ها افزایش دادیم تا تولید برق برای کارخانه‌ها به‌صرفه باشد. به هر حال این ناترازی باید روزی اصلاح شود، بخشی از این مشکل با تولید حل می‌شود، بخشی دیگر منوط به بهینه‌سازی مصرف است. در تغییر قیمت اسیان افزایش برای طبقات پایین کمتر، و بر برای مصرف‌ها به شدت زیاد بوده است.

* در قضیه حامل‌های سوخت مثل بنزین و گازوئیل در درجه اول تلاش‌مان این است که افشار آسیب‌پذیر آسیب‌نبینند، نمونه‌ان پر داخات کالبر کی است که با وجود کمبود بودجه سعی می‌کنیم هر از چندگاهی شکل می‌گیرد. وقتی مردم یک سیاست منطقی شکل می‌گیرد، وقتی مردم با تصمیمی محدود شود، ولی وقتی در صلح هستیم و مردم به کشورشان علاقه دارند چرا باید مردم را محرم ندانیم و فیلتر بگذاریم! نمی‌خواهم تهمت بزنم اما فکر می‌کنم برخی

منطق ملی می‌ایستند و این چیزی است که دولت باید آن را در کشور حاکم کند. وی معتقد است: کشور نباید دچار جنگ می‌شد؛ الان نیز باید تلاش شود کشور به هیچ‌وجه دوباره در دام جنگ نیفتد. نماینده ادوار مجلس درباره هشدارهای داده شده درباره حضور مزدورهای داخلی گفت: در طول سالان اخیر عده‌ای مسئله نفوذ را به منتقدان دلسوز داخلی نسبت دادند اما بایدیم همین منتقدان دلسوز از اولین روز جنگ پای نظام ایستادند. واقعیتی که وجود دارد این است که در کشور دوماه دستگاه اطلاعاتی وجود دارد که وظیفه دارند عوامل نفوذی را شناسایی و حذف کنند.

چهارشنبه ۱۲ شهریور ۱۴۰۴، ۱۰ ربیع الاول ۱۴۴۷، ۳ سپتامبر ۲۰۲۵، شماره ۴۷۷۹، صفحه ۷

پیام صلح‌طلبی ملت ایران را به جهان مخابره نمایند. حضور ایران در اجلاس شانگهای گام مهمی در همین مسیر بود و باید از این فرصت‌ها به‌بهترین شکل استفاده کرد.

نسبت دادن شناسایی افراد ترور شده به واتساب و نیز ادعاهایی بی‌سند درباره ورود پهپادها از آذربایجان. حال آن‌که در فقره اخیر، اگر مشکل امنیتی جدی در شمال غرب ایران را تهدید کند، نه از سوی جمهوری آذربایجان که از سمت احزاب تجزیه‌طلب تروریستی و بقایای حزب دموکرات و کومله و پژاک است؛ همان‌ها که آنقدر علیه ایران اقدامات ضد امنیتی انجام دادند که مواضع شان در کردستان عراق با راه‌مورد حملات موشکی و تروخانه‌ای قرار گرفت و همان‌ها که همین چند سال قبل یکی از شهرهای ایران کرندشین را برای مدت کوتاهی به اشغال نظامی در آوردند و با حرکت نیروهای مسلح بدان سمت، فرار کردند و شهر و مردمش آزاد شدند.

اگر افراد عادی و فاقد تحلیل در دام آدرس‌های غلط بیفتند حرجی بر آنها نیست ولی این که فردی در حد رئیس کمیسیون سیاست خارجی مجلس، تهدیدهای واقعی و ملموس که در میان رخ می‌دهد را نبیند و به ادعاهای غیرمستند در سوی دیگر مشغول شود، اسفناک و خطرناک است.

فیلترینگ هستند. اخیرا گزارشی که از نهادهای امنیتی گرفته شده حاکی از این بوده که یکی از عوامل نفوذ و جاسوسی در کشور فیلتر شکن ها بوده اند

بلندگویی دشمن هستند، هر کس رهبری و مسئولان اجرایی کشور را تضعیف کند در زمین دشمن بازی می‌کند. بالاخره ما در یک آتش‌بس ناقص و حتی پایین تر از آن در شرایط توقف جنگ هستیم. کدام عقل سلیم تصور می‌کند که ناتوان جلوه دادن رئیس جمهور نفعی برای کشور است! یک زمان در یک محفل خصوصی می‌ارائه مستنداتی می‌گویند ایشان ضعیف است، اما یک زمانی در بلندگوها و در رسانه اعلام می‌کند، وقتی رهبری می‌گویند «تویتی من زنده» یعنی دقیقاً مشخص می‌کنند.

رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس دهم خاطر نشان کرد: مزدوران داخلی کسانی هستند که کشور را دچار چالش می‌کنند و از محل چالش‌ها، کاسبی می‌کنند. کسانی که تلاش‌ها را می‌بینند و صداقله نقد می‌کنند و تلاش دارند کشور دچار بحران و توطئه نشود، قطعاً مزدور و کاسب تحریم نیستند.

۴۴۴۲۴۹۶۹

۴۴۴۲۴۹۹۹

اقتصادش

روزنامه

پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش

گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش